

01.06.2022

Dnro 20208/03.04.04.04.16/2020

Asia	Valitus yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamista koskevassa asiassa
Muutoksenhakija	L. Rajala Oy
Hakija	Lapuan kaupungin vesihuoltolaitos

Päätös, johon on haettu muutosta

Lapuan kaupungin ympäristölautakunta 20.10.2020 § 84

Ympäristölautakunta on Lapuan kaupungin vesihuoltolaitoksen hakemuksesta tekemässään päätöksessä määrännyt, että hakija saa hakemuksen liitteenä olevan muutossuunnitelman vaihtoehtona 3 mukaisesti sijoittaa jätevesiviemäriputken Lapuan kaupungin Kirkonkylän kylässä sijaitsevalle tilalle Luhtavainio 207:0. Ympäristölautakunta on samalla antanut luvan viemärin sijoittamiseen kyseessä olevalle tilalle ennen kuin yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamista koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Päätöksen perusteluina on esitetty muun muassa, että kaupungilla ei ole maata kyseisellä alueella jätevesiviemäriputken sijoittamiseen. Johdon sijoittaminen suunnitelmien mukaisesti ei aiheuta kiinteistölle tarpeetonta haittaa sen sijaitessa rajan läheisyydessä. Kaivuualue sijaitsee peltomaalla ja rakentamisen ajankohta on sijoitettava kasvu- ja satokauden ulkopuolelle.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Muutoksenhakija on vaatinut, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja päätöksen täytäntöönpano keskeytetään.

Muutoksenhakija on esittänyt muun muassa, että kokouksen kulku ei ole ollut pöytäkirjan mukainen, koska pöytäkirjassa ei ole mainittu esitystä pöydälle jättämisestä, eikä äänestys ehdotusta edellisen pykälän käsittelyyn vedoten, johon kokouksen sihteeri on todennut, että emme enää äänestä, eikä puheenjohtajan toteamusta, että esitys ei saanut kannatusta.

Kokouksen sihteeri ei ole lautakunnan jäsen, joten hänellä ei ole puhe- tai äänioikeutta kokouksessa. Pöytäkirjasta puuttuu myös merkintä ja selitys ympäristöinsinöörin huomautuksesta, että kustannuksia aiheutuu myös pöydälle jättämisestä. Kokouksen kulku ei ole ollut oikeudenmukainen osallistujien kannalta. Kokoukseen osallistuneet ovat pyytäneet pykälien 83-86 uusintakäsittelyä kokouksen kulun oikaisemiseksi. Pöytäkirja ei todistettavasti ole ollut kokouksen kulun mukainen, eikä sitä tarkistuksen ja allekirjoittamisen jälkeen voida korjata ilman uutta käsittelyä. Kaupungin viranhaltijat eivät ole suostuneet uuteen käsittelyyn.

Kaupungin tekninen johtaja on sähköpostissaan ilmoittanut, että pakkosijoitukset tehdään kairauksen vuoksi. Myös kaupunginjohtaja sekä hallintojohtaja ovat kertoneet, että pakkosijoitukset tehdään kairauksen vuoksi. Pakkosijoituspäätöksessä ja hakemuksessa ei ole merkintää kairauksesta. Hankkeelle ei ole esitetty kustannuslaskelmaa, ja neuvottelumahdollisuudet ovat olleet mitättömiä ja tiedustelupuhelujen anti kaupungin eri viranhaltijoiden taholta epäjohdonmukaista.

Sijoituspäätös ei ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen, koska linjausta ei ole tehty siten, että siitä aiheutuisi vähiten haittaa muutoksenhakijalle. Kiinteistön koilliskulmassa on joutomaata, johon linjaus olisi voitu tehdä.

Muutoksenhakija on viitannut hallinto-oikeudessa ratkaistavana olevaan kyseessä olevaan alueeseen ja asiaan liittyvään valitusasiaan diaarinumerolla 00943/19/5212, joka koskee Hellanmaan alueen taajamaa sekä valitukseen liittyvän toiminta-alueen supistamista. Muutoksenhakija on myös esittänyt vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen rajaamiseen, sen hyväksymiseen ja supistamiseen liittyviä seikkoja, muun muassa sitä, että viemäriputki on kannattamaton eikä sitä voi luokitella yleishyödylliseksi. Lisäksi kyseessä oleva linja ei kuulu vesihuoltolaitoksen jätevesihuollon toiminta-alueeseen.

Muutoksenhakija on myös vedonnut hallintolain 3 §:n ja 6 §:n mukaisiin oikeusperiaatteisiin hakemusta edeltäneen viranhaltijoiden menettelyn osalta. Lapuan kaupungin vesihuoltolaitos ei ole neuvotellut korvauksista muutoksenhakijan kanssa ja kuuleminen on täten ollut hallintolain oikeusperiaatteiden, kuulemisvelvollisuuden sekä perustuslain mukaisten yksilön perusoikeuksien ja yhdenvertaisuuteen perustuvan lain vastainen.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Ympäristölautakunta on lausunnossaan valituksen johdosta esittänyt muun muassa, että vesihuoltolaitos on hakenut lupaa viemäriputken sijoittamiseen kiinteistönomistajien maille. Maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n mukaan lupa myönnetään yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamiseen, ei maaperätutkimusten suorittamiseen. Ympäristölautakunnan päätöksien 20.10.2020 § 83-86 uudelleen käsittelyä ovat vaatineet asianosaiset kiinteistönomistajat, jotka eivät ole osallistuneet kokousasioiden käsittelyyn. Ympäristölautakunnan puheenjohtaja ja jäsenet eivät ole vaatineet kokousasioiden uudelleen käsittelyä.

Lapuan kaupungin hallintosäännön 136 §:n mukaan puheenjohtaja päättää keskustelun ja selostaa keskustelun yhteydessä tehdyt ehdotukset ja sen onko ehdotuksia kannatettu. Asian käsittelyn yhteydessä ei ole tehty selkeää esitystä asian pöydälle jättämisestä. Vastuu ehdotuksen tekemisestä on lautakunnan jäsenellä. Ympäristölautakunnan kokouksesta pidetään pöytäkirjaa Lapuan kaupungin hallintosäännön 140 §:n mukaisesti. Pöytäkirjaan ei merkitä kokousasian yhteydessä käytyjä keskusteluita. Hallintosäännön mukaan pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Pöytäkirja tarkistetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirjan on tarkistanut kaksi ympäristölautakunnan jäsentä.

Lapuan kaupunginvaltuuston toiminta-alueen supistamista koskevasta päätöksestä 17.6.2019 § 7 on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitus koskee vesihuoltolain 8 a §:n mukaista toiminta-alueen supistamista Hellanmaan alueella. Supistamista koskevalla päätöksellä ei ole vaikutusta valituksenalaisen viemäriputken sijoittamiseen, koska kyseessä oleva viemäriputki on rakennettu niitä kiinteistöjä varten, jotka sijaitsevat myös supistamisen jälkeen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella ja vesihuoltolain mukaisesti kiinteistöillä on oikeus liittää kiinteistö kunnalliseen viemäriverkostoon.

Vs. kunnallistekniikan päällikkö, vesihuoltopäällikkö on Lapuan kaupungin vesihuoltolaitoksen puolesta esittänyt, että Luhtavainion kiinteistön osalta viemäriputken linjaukset on pyritty suunnittelemaan siten, että viemäriputken rakentamisessa päästäisiin mahdollisimman pienillä louhintakustannuksilla. Tästä syystä viemäriputkea ei ole viety kiertäen kivikkoisella joutomaalla, vaan putki on sijoitettu lähelle pellon reunaa.

Muutoksenhakijalle on varattu tilaisuus antaa vastine. Vastinetta ei ole annettu.

Merkintä

Hallinto-oikeus on hylännyt täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevan vaatimuksen välipäätöksessään 14.6.2021 numero 258/2021.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Päätöksentekomenettely

Lapuan kaupungin hallintosäännön 140 §:n mukaan pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja.

Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Toimielimen pöytäkirjaan merkitään muun muassa tehdyt esitykset ja onko niitä kannatettu, äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos, asiasta tehty päätös, sekä eriävä mielipide. Tarkastetulla pöytäkirjalla on julkinen luotettavuus. Pöytäkirjaa pidetään oikeana, jollei toisin osoiteta.

Ympäristölautakunnan kokouksen 20.10.2020 § 84 pöytäkirjassa ei ole merkintää esityksestä pöydälle jättämisestä, äänestys ehdotuksesta edeltävän pykälän käsittelyyn vedoten, sihteerin toteamuksesta, että enää ei äänestetä, puheenjohtajan toteamuksesta, ettei esitys saanut kannatusta tai ympäristöinsinöörin huomautuksesta, että pöydälle jättämisestä aiheutuu myös kustannuksia. Pöytäkirjaan ei ole myöskään jätetty eriävää mielipidettä. Kun otetaan huomioon tarkastetun pöytäkirjan julkinen luotettavuus, ettei kokouksen yhteydessä käytävää vapaata keskustelua merkitä pöytäkirjaan ja mitä ympäristölautakunnan kokouksen pöytäkirjasta käy ilmi, valituksenalaisen päätöksen ei voida valituksessa esitetyillä perusteilla katsoa syntyneen virheellisessä järjestyksessä.

Pääasiaratkaisu

Maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n 1 momentin mukaan kiinteistön omistaja ja haltija on velvollinen sallimaan yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon sijoittamisen omistamalleen tai hallitsemalleen alueelle, jollei sijoittamista muutoin voida järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin. Sama koskee johtoihin liittyviä vähäisiä laitteita, rakennelmia ja laitoksia. Johtoa tai muuta laitetta ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan alueen kaavoitusta tai kaavan toteutumista. Jollei sijoittamisesta ole sovittu kiinteistön omistajan ja haltijan kanssa, sijoittamisesta päättää kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Sijoittamisesta päätettäessä on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei kiinteistölle aiheuteta tarpeetonta haittaa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n 3 momentin mukaan kiinteistön omistajalla ja haltijalla on oikeus saada korvaus 1 momentissa tarkoitetun johdon tai muun laitteen sijoittamisesta aiheutuvasta haitasta ja vahingosta. Jollei korvauksesta sovita, asia ratkaistaan lunastuslain mukaisessa järjestyksessä.

Lapuan kaupungin vesihuoltolaitoksen hakemus tarkoittaa jätevesiviemäriputken sijoittamista tilalle Luhtavainio 207:0 Lapuan kaupungin Kirkonkylän kylässä. Viemäriputki on suunniteltu sijoitettavaksi pääosin kiinteistön Luhtavainio 207:0 pellon reuna-alueelle noin kahden metrin syvyyteen. Hakemusasiakirjat ovat sisältäneet neljä vaihtoehtoista sijoittamissuunnitelmaa. Vesihuoltolaitos on valinnut näistä vaihtoehtojen 3, koska siitä aiheutuu vähiten haittaa maanomistajille. Hakemusasiakirjoista ilmenee myös, että vaihtoehto 3 on ollut edullisin vaihtoehtoista 1-3, kun koko putken linjaus otetaan huomioon. Vaihtoehdot 3 ja 4 ovat kyseessä olevan kiinteistön osalta vastanneet toisiaan.

Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu arvioida yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamista koskevan hakemuksen vireille tuloa edeltävää mahdollista sopimusmenettelyä tai siihen liittyviä korvausneuvotteluja. Siltä osin kuin muutoksenhakija on moittinut hakijan tai päätöksen tehneen viranomaisen toimintaa, hallinto-oikeus toteaa, että sen toimivaltaan ei myöskään kuulu tutkia viranomaisten toimintaan kohdistuvia hallintokantelun luonteisia huomautuksia. Hallinto-oikeus toteaa kuitenkin selvyuden vuoksi, että jollei korvauksista sovita, asia ratkaistaan erillisessä lunastuslain mukaisessa järjestyksessä.

Koska viemäriputken sijoittamisesta muutoksenhakijan omistamalle kiinteistölle ei ole päästy sopimukseen eikä sijoittamista ole saadun selvityksen perusteella ollut mahdollista muutoin järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin, ympäristölautakunta on voinut vesihuoltolaitoksen hakemuksesta päättää jätevesiviemärijohdon sijoittamisesta kiinteistölle. Pellon rakentamattomalle reuna-alueelle kaivettava johto ei aiheuta kiinteistölle tarpeetonta haittaa.

Yllä esitetyn perusteella ympäristölautakunnan päätöksen kumoamiseen ei ole ilmennyt aihetta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja
Tuomioistuinlaki 4 luku 1 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä Hall (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Petri Forma, Reeta-Kaisa Eriksson ja Anna-Lena Bernas.

Esittelijä Jesper Wilkman

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	L. Rajala Oy oikeudenkäyntimaksu 260 euroa <i>(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)</i>
Jäljennös maksutta	Lapuan kaupungin ympäristölautakunta Lapuan kaupungin vesihuoltolaitos Ympäristöministeriö, sähköisesti (tilastollista seuranta varten)

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)

- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

